

ΒΟΥΛΑ ΜΑΣΤΟΡΗ

Τ' αγγουσιάτικο
ΦΕΓΓΑΡΙ

49.000 αντίτυπα

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΑ

Τ' αγγουσιάτικο φεγγάρι

Η ANNA, ΤΟΤΕ ΚΑΙ ΠΑΝΤΑ

Μια ιστορία ενηλικίωσης, τότε και πάντα, σε τέσσερις πράξεις

*Τ' αυγουστιάτικο φεγγάρι
Στο γυμνάσιο
Ένα-Ένα-Τέσσερα
Κάτω απ' την καρδιά της*

Πρόκειται για μια τετραλογία μυθιστορημάτων τα οποία, χάρη στον αυθεντικό προ-φεμινιστικό λόγο της πρωταγωνίστριας τους, μας μεταφέρουν από την ελληνική επαρχία της δεκαετίας του '50 –με την αυστηρότητα των ηθών, αλλά και τα ατελείωτα παιχνίδια των παιδιών στους δρόμους– στην ταραγμένη Αθήνα των αρχών της δεκαετίας του '60 με τις μεγάλες κινητοποιήσεις του «Ένα-Ένα-Τέσσερα», για να καταλήξουν –μέσα από τα τρικυμώδη χρόνια της χούντας και τα καθοριστικά γεγονότα του Πολυτεχνείου– στις πρώτες μέρες της Μεταπολίτευσης.

Μέσα σ' όλα αυτά, η Άννα (αλλά κι η κάθε Άννα, τότε και πάντα) ψάχνει τρόπο να απολαύσει τη ζωή της, ενώ σκοντάφτει πάνω στα κοινωνικά στερεότυπα, στις έμφυλες συμπεριφορές και στα σκληρά ήθη της εποχής. Κι ενόσω αμφιταλαντεύεται ανάμεσα στο θέλω και στο πρέπει, στο προσωπικό και στο συλλογικό, προσδιορίζει ασυνείδητα τη νέα της ταυτότητα, αλλά και τον ρόλο της ως ενήλικης γυναίκας.

ΒΟΥΛΑ ΜΑΣΤΟΡΗ

*Τ' αυγουσιάτικο
φεγγάρι*

ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΑ

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής αδειάς του εκδότη η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη — Σύγχρονη λογοτεχνία για παιδιά και για νέους
Συλλογή Περιπέτεια — 35

Βούλα Μάστορη, *Τ' αυγουσιάτικο φεγγάρι*

Διορθώσεις: Νικόλας Αλκίνοος Νταουλτζής Ταμπακάκης

Σελιδοποίηση: Αλέξιος Δ. Μάστορης

Copyright© Σ. Πατάκης ΑΕΕΔΕ (Εκδόσεις Πατάκη),

Αλέξιος Μάστορης, και Τιμολέων Μάστορης, 1993, 2023

Η εικόνα του εξωφύλλου παραχωρήθηκε από τον αρχικό δικαιούχο
στη Σ. Πατάκης ΑΕΕΔΕ (Εκδόσεις Πατάκη), 2023

Πρώτη έκδοση από τις ΑΣΕ, Αθήνα, 1982

Πρώτη έκδοση (ξαναγραμμένη και με την προσθήκη κεμμένου) από τις
Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα, Μάρτιος 1994.

Ακολούθησαν οι ανατυπώσεις Ιουνίου 1994, Φεβρουαρίου 1995, Οκτωβρίου

1995, Αυγούστου 1996, Ιουνίου 1997, Μαρτίου 1998, Απριλίου 1999,

Νοεμβρίου 1999, Νοεμβρίου 2000. Ιουνίου 2001, Οκτωβρίου 2002, Δεκεμβρίου

2003, Μαΐου 2005, Μαΐου 2006, Ιουνίου 2007, Ιουνίου 2008, Απριλίου 2011,

Μαΐου 2013, Ιουνίου 2016, Ιουλίου 2017, Φεβρουαρίου 2019

Πρώτη έκδοση αναμορφωμένη από τις Εκδόσεις Πατάκη, Οκτώβριος 2023

ΚΕΤ Ζ117 ΚΕΠ 703/23 ISBN 978-618-07-0668-0

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΛΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 210.52.05.600, 801.100.2665 — ΦΑΞ: 210.36.50.069

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: ΚΟΡΥΤΣΑΣ (ΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ — ΠΕΡΙΟΧΗ Β' ΚΤΕΟ),

570 09 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15 — ΦΑΞ: 2310.70.63.55

Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

Στη μητέρα μου...

Πρόλογος για την πρώτη έκδοση
στις Εκδόσεις Πατάκη

Όταν το 1982 έγραφα *T' αυγουσιάτικο φεγγάρι*, δε φανταζόμουν ότι θ' ακολουθούσαν μετά από καιρό άλλα τρία βιβλία με την ίδια ηρωίδα. Γι' αυτό, μόλις η έκδοση σταμάτησε από τις ΑΣΕ και το πήραν (όπως και τ' άλλα τρία) οι Εκδόσεις Πατάκη, έκρινα σκόπιμο να το ξαναδιαβάσω και να δω μήπως υπήρχε κάτι στην πλοκή που ίσως δε συμφωνούσε με τα επόμενα. Αποτέλεσμα ήταν να το γράψω από την αρχή, κι όχι γιατί υπήρχε πραγματικά κάτι που δε συμφωνούσε. Αλλά να, έτσι. Γιατί το ήθελα. Και νομίζω πως και κείνο το ήθελε. Το βιβλίο λέω.

Βούλα Μάστορη 1993

Είναι απόγευμα τ' Απρίλη. Προπαραμονή του Λαζάρου. Τα κορίτσια της επαρχίας έχουν ξεχυθεί στους δρόμους. Γυρίζουν στις αυλές και ζητούν λουλούδια.

Η Άννα ξεπροβάλλει στην αυλόπορτα του σπιτιού της. Στέκει για λίγο διστακτική, μετά όμως αποφασίζει και χτυπά την πρώτη πόρτα αριστερά στη δική τους.

— Α, καλώς την! Πάω να ταγίσω τις κόττες, έρχεσαι; λέει η αδερφή του οδοντογιατρού, η «Γιατρίνα», μόλις της ανοίγει.

— Χμ, ξέρεις... Αύριο θα πω τον Λάζαρο και... Θα μου δώσεις ένα λουλούδι;

— Μα και βέβαια! χαμογελά η μεγαλοκοπέλα. Στη φιλενάδα μου δε θα δώσω; Να, αυτό τον κάτασπρο κρίνο, για το χερούλι του καλαθιού σου. Σ' αρέσει;

— Ου ου ου! κάνει ευχαριστημένη η μικρή της φίλη.

— Άντε τώρα, αρνάκι μου. Είδα κιόλας πολλά κοριτσόπουλα να τριγυρνούν στη γειτονιά μας. Κοντεύουν να μαδήσουν τους κήπους... Κι αύριο εδώ, ε;

Κι η Γιατρίνα την καμαρώνει καθώς εκείνη φεύγει κρατώντας σαν λάδαρο τον κρίνο. Τώρα πηγαίνει στο σπίτι

του χειρουργού, απέναντι. Αυτή τη στιγμή η γυναίκα του ποτίζει μια γλάστρα με γεράνια στο χαγιάτι τους.

— Κυρα-Χαρίκλεια! φωνάζει από κάτω η Άννα.

— Μπα, μπα! Θα πεις κι εσύ φέτος τον Λάζαρο, Αννούλα; Τον έμαθες καλά; Όλον; τη ρωτά μ' εκείνο το υπεροπτικό της ύφος η κυρα-Χαρίκλεια και, κόβοντας ένα λουλούδι από τη γλάστρα μπροστά της, της το πετά. Πιάσ' το! Κι αύριο σε περιμένω.

— Μάλιστα, λέει η Άννα, και μαζεύοντας το λουλούδι από κάτω πηγαίνει δίπλα, στο σπίτι του αξιωματικού.

Νιοφερμένος ο αξιωματικός στην επαρχία.

— Κόψε, κοριτσάκι μου, όσα θες, της λέει η γυναίκα του αξιωματικού κρατώντας απ' το χέρι το χρονιάρικο αγοράκι της. Μα τι τα θες;

— Για να στολίσω το καλάθι μου, κυρία. Για αύριο, που θα πω τον Λάζαρο...

— Καλάθι;

— Ναι, το καλάθι του Λαζάρου. Και πρέπει να μου δώσετε ένα λουλούδι μόνο, κι αυτό –αν θέλετε βέβαια– για να 'ρθω αύριο να σας πω τον Λάζαρο, εξηγεί η Άννα.

— Και βέβαια θέλω να 'ρθεις. Να, πάρε μια πασχαλιά. Να με συμπαθάς, μικρό μου. Δεν ξέρω τις συνήθειές σας εδώ. Χμ, εσύ δεν είσαι η μικρή του Ψάλτη, του «δάσκαλου» που λένε; Που μένετε απέναντι, με το μεγάλο περιβόλι;

— Μάλιστα.

— Καλά το κατάλαβα. Έχω κι εγώ μια κόρη σαν εσένα. Θα πρέπει να την είδες στο σχολείο. Μαρούλα! Έλα έξω! Έλα να γνωρίσεις ένα κοριτσάκι!

Η Μαρούλα δε φαίνεται κι η Άννα ανυπομονεί. Ανησυχεί κιόλας. Θα προλάβει να μαζέψει όσα λουλούδια τής χρειάζονται πριν νυχτώσει;

— Ξέρεις, είναι λίγο ντροπαλή, ξανά η κυρία αξιωματικού.

Μήπως δεν το 'ξερε η Άννα... Την είχε δει τη Μαρούλα της στο σχολείο. Από την ώρα που την είχε φέρει μέσα στην τάξη η δασκάλα τους, δεν της είχε πάρει κανένας λέξη.

— Μαρούλα! Έλα έξω, σου είπα!

Και να τη η Μαρούλα στο κεφαλόσκαλο. Κατακόκκινη, και να ζαρώνει με τα δυο της χέρια την άκρη της πεντακάθαρης, φραμπαλαδένιας ποδιάς της. Με το κεφάλι σκυφτό και δυο κατάμαυρες, γυαλιστερές κοτσίδες να κρέμονται μπροστά. Ρίχνει μια πλάγια, γρήγορη ματιά στην Άννα, που έρχεται κοντά της, και τα χάνει ακόμη πιο πολύ. Μπλέκει τώρα και τα πόδια της.

— Γεια! της κάνει η Άννα κι αμέσως μετά, χωρίς κι αυτή να ξέρει γιατί: Έρχεσαι αύριο να πούμε μαζί τον Λάζαρο; Θα κρατάμε μαζί το καλάθι, θα λέμε αστεία στον δρόμο... Θα γνωρίσεις την Ανηφοριά, τις κρουψώνες, τις αυλές...

— Δεν ξέρω τον Λάζαρο, μουρμουρίζει πάντα κατακόκκινη η άλλη.

— Τον ξέρω εγώ. Θα λες ό,τι θα λέω. Θα 'ναι ωραία. Θα δεις! επιμένει η Άννα.

— Πήγαινε, Μαρούλα. Πήγαινε και τώρα μαζί της αν θες, την παροτρύνει η μητέρα της.

— Α, ωραία! Έτσι θα μας δίνουν δυο λουλούδια. Θα μαζέψουμε πολλά. Θα γίνει φουντωτό το καλάθι μας! ενθου-

σιάζεται η σγουρομάλλα και, πιάνοντας το χέρι της Μαρούλας, την παρασύρει έξω στον δρόμο.

Μπροστά εκείνη, πίσω η Μαρούλα. Σχεδόν σέρνεται. Ούτε και μιλά. Μόνο ρίχνει ανήσυχες ματιές συνέχεια γύρω της.

— Που λες, γυρίζει όλο χαμόγελο η Άννα, κι εγώ δυσκολεύτηκα να μάθω τον Λάζαρο. Να πω την αλήθεια, εκεί στο τέλος μπερδεύομαι λιγουλάκι ακόμη. Αλλά μου 'παν πως κανείς δε σ' αφήνει να τον πεις όλο. Σου λένε «και του χρόνου!» πριν καλά καλά τελειώσεις το πρώτο στιχάκι!

Αυτό ήταν. Τα δυο κορίτσια κοιτάζονται συνωμοτικά κι αμέσως μετά ξεσπούν σε δυνατά γέλια. Κεφάτες κι οι δυο τώρα παίρνουν γύρα τις αυλές. Από πόρτα σε πόρτα. Μέχρι πάνω τη μητρόπολη, την Ευαγγελίστρια· φτάνουν στον ποδήλατα.

— Κορίτσια, να 'ρθετε και σε μένα αύριο να πείτε τον Λάζαρο, τους φωνάζει απ' την παράγκα του εκείνος. Δεν πειράζει που δε σας έδωσα εγώ λουλούδι. Αφού δεν έχω...

— Εσύ είσαι μαγαζάτορας, κυρ Θανάση, τον κόβει η Άννα, και σίγουρα θα 'ρθουμε. Θα τα πούμε και στα μαγαζιά αύριο, δεν είναι έτσι, Μαρούλα;

— Ε... χμ, έτσι είναι, μουρμουρίζει η Μαρούλα, μα μόλις ξεμακραίνουν λίγο: Θα τα πούμε και στα μαγαζιά; Α πα πα! Εγώ δεν έρχομαι. Ντρέπομαι.

— Ου, καημένη! Τι ντρέπεσαι; Πέρυσι που μας ήρθε εμάς ένα κορίτσι να μας πει τον Λάζαρο, το καλάθι του ήταν ξέχειλο από φιλέματα. Κι εκτός από τ' αυγά και τα κου-

λούρια, είχε καραμέλες, σοκολάτες, μαντολάτα, στραγά-
λια, σταφίδες, σύκα... Ό,τι ήθελες έβρισκες εκεί μέσα! Και
λεφτά! Κι από πού όλα αυτά, παρακαλώ; Από τα μαγαζιά!
Τι λες τώρα; Ντρέπεσαι ακόμη;
— Τσου! κάνει η άλλη.

Έχει πέσει το σούρουπο. Τα κοριτσόπουλα της επαρχίας
γυρίζουν στα σπίτια τους με λουλουδιασμένες αγκαλιές.
Τα καλαθάκια στολίζονται, ραντίζονται με κρύο νερό
και κρεμιούνται έξω στους κήπους για περισσότερη δρο-
σιά.

Η Άννα βγαίνει το πρωί στον δρόμο της Ανηφοριάς προ-
σέχοντας μη λερώσει τα κάτασπρα λαμπριάτικα παπού-
τσια της. Η Μαρούλα είναι κιόλας εκεί, στην ξώπορτα.

— Ου! Θαύμα! κάνει βλέποντας το λουλουδιασμένο κα-
λάθι της Άννας.

— Οι αδερφές μου οι μεγάλες μου το 'φτιαξαν. Πάνε γυ-
μνάσιο αυτές. Ξέρουν. Κι ο αδερφός μου πάει γυμνάσιο.
Στην τρίτη αυτός.

— Πιο μικρά αδέρφια από σένα δεν έχεις;

— Όχι.

— Τυχερή! Είσαι η πιο μικρή! Θα σου κάνουν όλα τα
χατίρια...

— Έλα, πιάσε και συ απ' το χερούλι, της λέει μεγαλόψυ-
χα η Άννα, και τραβούν για τη Γιατρίνα.

— Να τα πούμε;

— Πέστε τα.

*Εμάθατε τι γίνη
σήμερα στην Παλαιστίνη
και στην πόλη Βηθανία...*

— Και του χρόνου! Και του χρόνου! τις κόβει καλοσυνά-
τα η Γιατρίνα και πηγαίνει να φέρει φιλέματα.

Τα δυο κορίτσια κοιτάζονται με σημασία. «Δε σ' το 'πα
εγώ;» λέει το ύφος της Άννας.

Η μια πόρτα μετά την άλλη δέχεται πρόθυμα τα δυο
κορίτσια. Ίσα που τραγουδούν την αρχή και μετά έρχονται
τα φιλέματα: αυγά και κουλούρια.

Φτάνουν στον ποδηλατά.

— Να τα πούμε;

— Μετά χαράς!

*Εμάθατε τι γίνη
σήμερα στην Παλαιστίνη
και στην πόλη Βηθανία
κλαίει η Μάρθα κι η Μαρία...*

Τα κορίτσια κοιτάζονται απορημένα. Θα πουν κι άλλο;
Ο ποδηλατάς έχει ακουμπήσει τη ράχη του πάνω στον
ευκάλυπτο της αυλής του και χτυπά ρυθμικά το χέρι του
πάνω στο φτερό ενός ποδηλάτου.

...Λάξαρο τον αδελφό τους...

...φίλο κι αγαπητό Του.

Ε... ε... Τρεις ημέρες τον θρηνούσαν...

Η Μαρούλα παύει να ψευδοτραγουδά. Κοιτά σαστι-
σμένη την Άννα, που μ' ολοένα και πιο αδύναμη φωνή
συνεχίζει μόνη το τραγούδι του Λαζάρου.

Και... και τον μοιρολογούσαν...

ε... ε... Την ημέρα την Τετάρτη...

Η Άννα αλλάζει χρώματα: κόκκινο, κίτρινο, άσπρο...

— Ε... ε... *κίνησε ο Χριστός για να 'ρθει... ε... ε...*

Επιτέλους, ο ποδηλατάς καταλαβαίνει το δράμα που παίζεται μπροστά του. Με τη χοντρή μπάσα φωνή του σώζει την κατάσταση:

— *Τότε δγήκε η Μαρία
έξω από τη Βηθανία,
κι εμπρός Του γονατάει
και τα πόδια Του φιλάει.*

Η Άννα χαμογελάει αμήχανα. Ο ποδηλατάς συνεχίζει κεφάτα:

— *Εάν ήσουν, Χριστέ μου,
φίλε κι αγαπητέ μου,
δε θα πέθαιν' ο αδελφός μου,
φίλος και αγαπητός Σου.*

Και του χρόνου, κορίτσια!

Κι ένα κέρμα αναπηδάει μέσα στο καλάθι τους.

— ...Και, πού είστε, ελάτε τ' απόγευμα να πάρετε ένα ποδήλατο να κάνετε βόλτα. Έτσι, για τον Λάζαρο, για το καλό.

Οι μικρές φεύγουν μουνδιασμένες. Περιπατούν όμως γρήγορα. Ακόμη και να τρέξουν θα 'θελαν. Όμως δεν είναι σωστό. Λίγο παραπάνω πια, στη μητρόπολη και στη στροφή που δγάζει αριστερά στην αγορά, στέκονται λαχανιασμένες σαν να είχαν πραγματικά τρέξει.

— Ποπό, νίλα! ξεφυσάει η Άννα.

— Είδες, είδες; Ου, καημένη! Το πρώτο στιχάκι μόνο, ε;
Και θες να πάμε τώρα και στ' άλλα μαγαζιά... Δεν πάω
πουθενά! Ξεσπά η Μαρούλα και στρώνεται πεισματάρικα
στο πεζούλι του δρόμου.

Η Άννα όμως έχει βρει κιόλας τη σιγουριά της.

— Καλέ, πέσαμε σε μερακλή! Και δεν είχε και δουλειά.
Δεν είδες; Όμως ξέρεις τι γίνεται τώρα στ' άλλα μαγαζιά;
Εκείνο το κορίτσι μού 'χε πει ότι ούτε και το πρώτο στιχά-
κι!... Φιλεύουν και σε διώχνουν! Τίποτε άλλο!

— Ναι, ναι..., κάνει δύσπιστα η άλλη.

— Ε, τι να σου πω. Μην πιστεύεις. Εγώ θα πάω. Μόνη
μου. Καλύτερα. Έτσι δε θα μοιραστώ με κανέναν τα φι-
λέματα.

— Κι αυτά εδώ; Δε θα μου δώσεις απ' αυτά εδώ;

— Ε, ναι... Κάτσε να τα μοιράσουμε.

Κι εκεί, στην άκρη του δρόμου, αρχίζει η μοιρασιά.

— Έν' αυγό δικό μου, ένα δικό σου. Ένα δικό μου, ένα
δικό σου. Ένα δικό μου, ένα δικό σου...

— Στάσου! Θα 'ρθω κι εγώ μαζί στα μαγαζιά, μετανιώνει
η Μαρούλα.

Η Άννα, με θιγμένο ύφος, ξαναμαζεύει τ' αυγά και τα
κουλούρια. Σηκώνονται.

— Πάμε, της λέει και τραβά μπρος.

— Θα μας δώσουν πολλά καλούδια, δεν είναι έτσι; ρωτά
τρέχοντας ξοπίσω της η Μαρούλα.

— Ναι, της πετάει η άλλη.

— Και σοκολάτες;

— Ναι, της ξαναπετάει.

— Κι ούτε το πρώτο στιχάκι...

Η Άννα σταματάει απότομα.

— Άκου, αν δε θες να έρθεις...

— Όχι, όχι! Θέλω! κάνει γρήγορα η Μαρούλα και πιάνει διαστικά κι αυτή το χερούλι του καλαθιού.

Έχουν φτάσει κιόλας στην αγορά. Είναι γεμάτη κόσμος. Όλα τα γειτονικά χωριά έχουν κατέβει στην πόλη για τα λαμπριάτικα ψώνια τους. Να δώσουν αυγά κι αρνιά, να πάρουν ρούχα, λαμπάδες κι άλλα. Τα μαγαζιά βουίζουν. Οι χασάπηδες στα τεφτέρια τους κρατούν παραγγελίες. Τόσα κιλά τ' αρνί, τόσες συκωταριές για το κοκορέτσι... Τσάντες πάνε κι έρχονται.

Οι δυο μικρές άθελά τους σφίγγουν πιότερο το χερούλι του καλαθιού τους και παίρνοντας μια δαθιά ανάσα μπαίνουν στο πρώτο μαγαζί που βρίσκεται μπροστά τους. Εκεί ένα μάτσο γυναίκες δοκιμάζουν γόδες. Βάζουν, βγάζουν, δείχνουν, γκρινιάζουν... και στη μέση καταϊδρωμένος ο παπουτσής να κατεβάζει κουτιά, ν' ανεβάζει κουτιά... Από δω παίρνει κι η Άννα τα παπούτσια της. Λουστρίνια τα Χριστούγεννα κι άσπρα το Πάσχα. Το καλοκαίρι δε φοράει τίποτε. Κι ας φωνάζει η μάνα της ότι θα κάνει πατούσες σαν του Ποκοπίκου*.

— Να τα πούμε;

— Άντε, άντε! Και του χρόνου...

Ένα κέρμα στο καλάθι τους, κι ο παπουτσής τις έχει βγάλει τσουλιστές έξω. Αυτές του ΄λειπαν τώρα...

* Ο Ποκοπίκος ήταν ήρωας περιοδικού εκείνης της εποχής.

Δίπλα το φαρμακείο. Σείεται συθέμελα από κλάματα. Ένα μωρό χτυπιέται στην αγκαλιά της μάνας του, ενώ ο φαρμακοποιός προσπαθεί να της δώσει να καταλάβει πως δεν είναι αυτός γιατρός, κι ας «φοράει άσπρη ρόμπα» κι ας «έχει κόκκινο σταυρό απ' έξω»! Και το μωρό να κλαίει...

— Να τα πούμε; μπαίνουν στη μέση ατάραχα τα κορίτσια.

— Και του χρόνου..., μουρμουρίζει εκείνος και, ρίχνοντας μερικά ψιλά στο καλάθι τους, συνεχίζει στη μάνα δίπλα: Μα, κυρία μου, σας είπα. Η κλινική είναι πιο πάνω. Εγώ είμαι μόνο φαρμακοποιός. Δεν...

Τα κορίτσια φεύγουν.

— Αυτός είναι ο «Χαμομήλης», λέει η Άννα δείχνοντας τον φαρμακοποιό μέσα. Του μαζεύουμε χαμομήλι και μας δίνει λεφτά. Όταν είναι, θα σου πω...

— Τώρα πού θα πάμε; ρωτά λίγο ζαλισμένη η Μαρούλα.

— Τώρα αρχίζουν τα ωραία! Πάμε στα μπακάλικα! λέει η άλλη και γλείφει τα χείλια της.

Και πάνε στα μπακάλικα, μετά στα ζαχαροπλαστεία, στα καφενεία, στα ψιλικατζίδικα, στα χαρτοπωλεία, στα εμπορικά...

Μεσημεράκι πια. Η Άννα κι η Μαρούλα θγαίνουν απ' τον δρόμο της αγοράς. Κατάκοπες, μα το καλάθι τους είναι όλο γεμάτο φιλέματα. Ασήκωτο. Το ίδιο κι η κοιλιά τους. Βλέπεις, εκεί έχουν ρίξει όσα δε χωρούσε το καλάθι. Περπατούν αργά.

— Σ' αυτό δεν τα 'παμε! πετάγεται ξάφνου η Μαρούλα, που έχει παραγλυκαθεί με τον Λάζαρο, και δείχνει ένα

μικρό εμπορικό στη γωνία απέναντι στο φαρμακείο. Εκείνη μόλις τη στιγμή δγαίνει από κει ένα κορίτσι μουτρωμένο.

— Τον σπαγκοραμμένο! Δαχτυλήθρα δίνει! Άκου δαχτυλήθρα! Και θέλει και το τραγούδι όλο! λέει και φεύγει αγανακτισμένη, κουνώντας με φούρκα το καλάθι της πέρα δώθε.

— Πάμε! Πάμε σπίτι μας τώρα! διαάζεται να πει η Μαρούλα.

Η Άννα χαμογελάει. Εκείνη ήξερε τον «Δαχτυλήθρα». Στη γειτονιά, όσοι έχουν κορίτσια που λένε τον Λάζαρο δεν αγοράζουν ποτέ δαχτυλήθρα. Η μάνα της έχει ολόκληρη συλλογή από δαύτες. Τις έχει από τότε που λέγανε τον Λάζαρο οι μεγάλες αδερφές της.

Τα δυο κορίτσια φτάνουν στην πέτρινη δρύση έξω απ' το σπίτι της Γιατρίνας. Εκεί, στο πεζούλι της γούρνας της, αδειάζουν τον θησαυρό τους. Τον μοιράζονται. Ένα η μια, ένα η άλλη. Τα μάτια τους λάμπουν. Ο Λάζαρος έχει πάει παραπάνω από καλά.

Όταν τελειώνει η μοιρασιά, η Μαρούλα σηκώνεται κρατώντας στη βατιστένια* ποδιά της το πλούσιο μερτικό. — Γεια! Και του χρόνου! θυμάται να φωνάξει καθώς τρέχει για το σπίτι της.

Η Άννα δάζει αργά αργά τα σκόρπια φιλέματα μες στο καλάθι, παρακολουθώντας με την άκρη του ματιού της τη φίλη της. Μόλις εκείνη μπαίνει σπίτι της, τα χέρια της

* Βατιστένιος είναι ο φτιαγμένος από δατίστα, δηλαδή από λεπτό λινό ύφασμα πολύ καλής ποιότητας και με πυκνή ύφανση.

γρηγορεύουν. Τα καλούδια μπαίνουν διαστικά στο καλά-
θι τώρα. Σηκώνεται έπειτα και κατηφορίζει ένα μικρό
στενό απέναντι.

* * *

Ήταν το περασμένο μόλις καλοκαίρι. Ο ήλιος είχε από
ώρα κρυφτεί πίσω από τον λόφο του Αϊ-Λια. Μπροστά
στην πόρτα της Γιατρίνας, στο πεζούλι, κάθονταν οι γυ-
ναίκες της Ανηφοριάς. Γριές και νιες ψιλοκουδέντιαζαν
αντάμα. Τα παιδιά πιο κει έτρεχαν πάνω κάτω. Μέχρι που
σκοτεινίασε. Σε λίγο θ' άναβε το φως της κολόνας. Άφησαν
λοιπόν για λίγο το παιχνίδι τους και μαζεύτηκαν γύρω
από τις γυναίκες, να πάρουν στο μεταξύ και μιαν ανάσα.
Η κουδέντα εκεί τώρα είχε ανάψει. Ο λόγος για ένα τσούρ-
μο σσιγγάνων που είχαν στήσει αυτές τις μέρες τα τσαντί-
ρια τους έξω από την Ανηφοριά.

— Οι γύφτοι είναι καταραμένοι. Αυτοί έφτιαξαν τα καρ-
φιά που σταύρωσαν τον Χριστό! είπε μια γερόντισσα κου-
τώντας με σημασία το κεφάλι.

— Σιγά, κυρα-Μέλπω! Δεν είναι σωστά αυτά, έκανε η
Γιατρίνα.

Μια άλλη όμως:

— Εγώ δεν ξέρω τίποτα για καρφιά. Το μόνο που ξέρω
είναι ότι οι γυναίκες τους παίρνουν γύρα τις γειτονιές και
ζητιανεύουν μ' εκείνα τ' άπλυτα κουτσούδελά τους.

Κι άλλη:

— Και σουφρώνουν ό,τι βρίσκουν...

Κι άλλη:

— Και χορεύουν εκείνους τους χορούς... Τσακίσματα, κουνήματα...

— Τίποτα απ' όλα αυτά. Το χειρότερο απ' όλα είναι η κατάρα τους! Έχουν κατάρα, επέμεινε η γερόντισσα και, προσέχοντας μόλις τότε τα παιδιά που 'χαν μαζευτεί τριγύρω, συνέχισε στα γρήγορα: Ναι, σας λέω. Είναι καταραμένοι. Άσε το άλλο. Κλέβουν τα παιδιά μας αυτοί! Έτσι και ξεμοναχιάσουν κανένα... Αλίμονό του! Το ρίχνουν στο σακούλι τους... Κει πέρα στα τσαντίρια τους το κλείνουν σ' ένα βαρέλι γιομάτο σουβλερά καρφιά! Τσουλάν έπειτα το βαρέλι... Μετά, όλοι μαζί πίνουν το αίμα του δύστυχου.

— Χριστός κι Απόστολος! σταυροκοπιέται η κυρα-Χαρίκλεια και σφίγγει ασυναίσθητα με τ' άλλο χέρι το καρτσάκι με το μωρό της. Να τ' ακούς κι εσύ αυτά, Διαμάντω! λέει στην υπηρέτριά της, ένα ζαρωμένο κοριτσάκι που καθόταν από την αρχή άκρη άκρη στο πεζούλι μαζί με τις γυναίκες, χωρίς να παίζει.

— Τι 'ναι αυτά που λες, κυρα-Μέλπω! Κι ακούνε και τα παιδιά... Σοβαρά πράματα είναι αυτά; Ξέσπασε η Γιατρίνα, που σαν αδερφή του οδοντογιατρού φάνταζε πιο σπουδασμένη. Ο γιατρός λέει να μην πιστεύουμε σε τέτοια... Άντε, παιδιά, να παίξετε. Να, το φως της κολόνας έχει ανάψει κίολας.

Μα τα παιδιά είχαν μαρμαρώσει δίπλα. Πού όρεξη για παιχνίδι τώρα... Κι αυτό το σκοτάδι εκεί πιο πέρα... Ποιος τολμούσε να ξεμοναχιαστεί ένα τέτοιο δράδυ; Κι η Άννα με τη σειρά της ένιωθε τα πόδια της να τρέμουν περίεργα.

Τ' αυγουσιάτικο φεγγάρι

Βούλα Μάστορη

Η Άννα είναι μαθήτρια δημοτικού και σκέτος πονοκέφαλος για τη μαμά της, που υποστηρίζει ότι «τα θηλυκά δεν πρέπει να έχουν μεγάλο πόδι ούτε μεγάλο στόμα ούτε μεγάλο μπίι ούτε μεγάλη ιδέα». Η Άννα όμως δε λογαριάζει τον εαυτό της για θηλυκό! Μόλις κατάλαβε μάλιστα ότι δεν της αρέσουν τα κοριτσιάτικα παιχνίδια, έψαξε και βρήκε την παρέα των αγοριών. Εκείνα θα τη χρίσουν σύντομα αρχηγό τους. Τι θα συμβεί όμως στην Άννα όταν η γυναικεία της φύση αρχίζει να παίρνει το πάνω χέρι; Παιχνίδια και μπλεξίματα σε μια φαινομενικά ήσυχη επαρχιακή πόλη, η οποία κρύβει πολλά μυστικά.

Το μυθιστόρημα αποτελεί το πρώτο μέρος της τετραλογίας *Η Άννα, τότε και πάντα*, όπου παρακολουθούμε τη ζωή της Άννας από τα τέλη της δεκαετίας του '50, όταν κορίτσι ακόμη μεγάλωνε στην επαρχία, ως τα μέσα της δεκαετίας του '70, αμέσως μετά τη χούντα. Παράλληλα ζούμε μαζί της την ταραγμένη δεκαετία του '60 στην Αθήνα, όπου είχε μετακομίσει.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Θέντα Μιμηλάκη

10+ Συλλογή περιστέρια

Διαβάστε επίσης:

έρωτας, εφηβεία,
οικογενειακή ζωή, σχολική
ζωή, ισότητα δύο φύλων

ISBN 978-618-07-0668-0

9 786180 706680 >

Βοηθ. κωδ. μπχ/σπς 14668